

защиты интеллектуальной собственности. В Украине это Закон Украины «О защите авторских и смежных прав» и Гражданский кодекс Украины. А также все способы, описанные в профилактических мерах.

Подводя итог под вышесказанным, хочется добавить, что не стоит полагаться на общую норму интеллектуального права, согласно которой, право интеллектуальной собственности возникает сразу после творения/создания предмета материального мира и т.д. Несмотря на данное правило, доказать в судебном порядке своё авторство зачастую бывает просто невозможно. Чтобы избежать подобных последствий, следует придерживаться вышеперечисленных превентивных и защитных мер, направленных на закрепление и сохранении за лицом права интеллектуальной собственности.

Список использованных источников:

1. Черный А.А. Защита интеллектуальной собственности: Учебное пособие. Пенза, – 2005. – С. 64-76.
2. Блинец И.А., Леонтьев К.Б. Авторское право и смежные права: Учебник. Издательство: Проспект, – 2011.
3. Карпухина С.И. Защита интеллектуальной собственности и патентование: Учебник. М., – 2004. – С. 53-54.
4. Свечникова И.В. Авторское право: Учебное пособие. Издательство: Дашков и Ко, – 2009.

Слижук Д.В.

студентка,

Ужгородський національний університет

АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ ЗАХИСТУ АВТОРСЬКИХ ПРАВ В МЕРЕЖІ ІНТЕРНЕТ

Право людини на власність – одне з найважливіших прав особи. Це право закріплене у ст. 41 Конституції України. Різновидом права власності є право інтелектуальної власності, яке окремо передбачене ст. 54 Конституції України.

Правове регулювання реалізації та захисту авторського права здійснюється такими нормативними актами, як Конституція України, Цивільний кодекс, Закон України «Про авторське право і

суміжні права» від 23 грудня 1993 року та іншими. Окрім того, у сфері захисту авторського права діють такі міжнародні акти, як Всесвітня конвенція про авторське право 1971 р., Договір ВОІВ з авторського права від 20.12.1996 р. та ін.

Актуальність проблеми дослідження зумовлена тим, що проконтролювати діяльність усіх користувачів Інтернету та перевіряти увесь контент, який вони завантажують у всесвітню павутину, майже неможливо, а мережа Інтернет стала сприятливим середовищем для порушення авторських та суміжних прав. Саме тому, можливість захисту авторського права в мережі Інтернет потребує більш детального дослідження.

Спеціальної літератури з даного питання майже немає. А дослідження даної проблеми представлене статтями в періодичних виданнях та в мережі Інтернет таких авторів як В. Б. Наумова, С. А. Бабкіна, М. А. Якушев, В. О. Калятин, В. М. Антонов, О. М. Пастухов, І. М. Рассолов, М. Є. Черкес, Ч. Н. Азімов, А. С. Довгерт та інших.

Термін «Інтернет» (Internet) вперше з'являється у публікаціях у 1973 році як скорочення від Interconnected Networks – з'єднані мережі.

На законодавчому рівні термін Інтернет визначений у Законі України «Про телекомунікації» від 18 листопада 2003 р. так: Інтернет – всесвітня інформаційна система загального доступу, яка логічно зв'язана глобальним адресним простором та базується на Інтернет-протоколі, визначеному міжнародними стандартами [1, с. 155].

Інтернет-договори в тексті не вживають слово «Інтернет», натомість використовується поняття «цифрове середовище», в якому, відповідно до положень зазначених договорів, повністю реалізуються такі майнові права суб'єктів авторського права, як право на відтворення та розповсюдження електронних видань серед широкої публіки [2, с. 221].

Щодо популярності Інтернету серед населення не може бути сумнівів, але все ж таки наведемо деякі цифри. За даними глобального дослідження аналітичної компанії The Royal Pingdom станом на 2013 рік кількість користувачів Інтернету становила 2,4 млрд. І ця цифра зростає кожного дня.

Згідно з даними Київського міжнародного інституту соціології, у вересні 2013 року 49,8% дорослого населення України користувалися Інтернетом.

Варто зазначити, що у документі однієї з робочих груп Конгресу США з протидії міжнародному піратству, Україна, Росія і Китай визнані країнами з найбільшим рівнем піратства у галузі інтелектуальної власності, а одна з найпопулярніших в Україні, російська соціальна мережа «ВКонтакте» – однією з найбільш великих порушників авторських прав [3, с. 141].

Особливості розміщених в Інтернеті творів як предмета авторського права викликані специфічною формою їх фіксації. Мова йде про цифровий запис, який ще іменується дигіталізацією. В результаті дигіталізації не відбувається якої-небудь зміни продукту творчості. Інформація подається користувачеві як текст, графічне зображення, аудіовізуальний твір, може бути ніде не зафіксована у вигляді єдиного цілого. Виражений словом, образом, звуком, від запису цифровим способом (дигіталізації), він не втрачає, як і не набуває, яких-небудь нових якостей або властивостей, зокрема не додає оригінальності або індивідуальності [4, с. 41].

Існують певні технічні ознаки творів, які розміщені в Інтернеті.

1) При відтворенні не втрачається якість. Це означає, що неважливо чи була зроблена лише 1 цифрова копія з оригіналу, чи їх було зроблено 10000, адже якість у кожній з копій буде одна і та сама. Тому одержувачі цих копій не помітять різниці їх з оригіналом;

2) Мінімальні витрати на розповсюдження і відтворення. При розповсюдженні копій у вигляді дисків, книг, журналів необхідно витратити значні фінансові ресурси, а розміщення цифрових копій в інтернеті – майже повністю звільняють суб'єктів порушення авторського права від витрат;

3) Можливість діяти анонімно. Особи, які неправомірно розповсюджують об'єкти авторського права, мають можливість діяти анонімно. Проте ця ознака не є абсолютною, адже за допомогою сучасних технологій в більшості випадків можна визначити, з якого пристрою була вчинена та чи інша дія в Інтернеті;

4) Необізнаність користувачів. Більшість користувачів мережі Інтернет просто не знають про систему захисту авторського права, а тим більше про те, що вони самі порушують авторське право інших осіб. Проте навіть свідомі користувачі байдуже ставляться до своїх порушень, оскільки вважають, що не нестимуть жодного покарання за такі дії.

Можна зробити висновок, що володільці авторських прав стикаються зі значними ризиками, обумовленими існуванням інформаційних технологій. Транскордонний характер Інтернету та цифрова форма фіксації розміщених у ньому творів значно ускладнюють здійснення авторами та їх правонаступниками своїх прав [5, с. 123].

У розвинених зарубіжних країнах ведеться активна боротьба з порушенням авторських прав у мережі Інтернет.

Так, на території всієї Великобританії почав діяти закон згідно з яким на інтернет-провайдерів покладається обов'язок відключати абонентів, якщо вони визнаються винними у незаконному обміні файлами.

У Франції, на основі закону, спрямованого на боротьбу з інтернет-піратством, діє принцип «трьох попереджень». Перше попередження надходить користувачу інтернет-послуг на електронну пошту, друге – вважається офіційним повідомленням про порушення, в результаті третього попередження спеціальне агентство має право позбавити порушника доступу в Інтернет.

У Японії був прийнятий дуже радикальний закон, у відповідності до норм якого, за скачування нелегальних файлів з Інтернету передбачається штраф у розмірі близько 25000 доларів США, або ув'язнення терміном на 2 роки, в свою чергу за завантаження піратського контенту зі свого комп'ютера у мережу Інтернет передбачена відповідальність у вигляді штрафу на суму близько 130000 доларів США, або позбавленням волі на строк до 10 років [3, с. 144].

Отже, серед проблем захисту авторського права в мережі Інтернет, можна назвати такі:

- недостатня врегульованість процедури використання об'єктів авторського права в Інтернеті національним законодавством та міжнародними договорами;
- можливість і способи захисту інформації, яка розміщена у мережі;
- засоби контролю власників авторського права за використанням їх творів у мережі Інтернет.

Щодо способів вирішення даних проблем варто визначити наступні.

По-перше, обмежений доступ до матеріалів, які розміщені в Інтернеті. Наприклад створення електронних бібліотек, комерційних

сайтів, доступ до матеріалів яких був можливий лише за попередню плату.

По-друге, створення певного шифрування доступної інформації, яка міститься в об'єктах авторського права. Адже недобросовісні користувачі можуть отримувати доступ до платних баз даних, а потім копіювати дану інформацію і розповсюджувати її незаконно. А використання певного цифрового шифру унеможливить таке копіювання.

Проте варто розуміти, що для використання таких способів захисту об'єктів авторських прав у мережі Інтернет необхідно на законодавчому рівні зобов'язати усіх власників авторських прав виконувати такі дії при розміщенні таких об'єктів в Інтернеті. Адже, за наявності двох категорій власників авторських прав: тих, які розміщують власні об'єкти авторського права в мережі безкоштовно, і тих, які дозволятимуть лише обмежений і платний доступ до таких об'єктів, виникатиме певна конкуренція, оскільки користувачі надаватимуть перевагу безкоштовним матеріалам, а не навпаки.

Таким чином, можна зробити висновок про те, що можливість захисту авторських прав у мережі Інтернет є актуальною проблемою сьогодення. І вирішенням даної проблеми може стати лише тісна співпраця власників авторських прав, державних органів та інтернет-користувачів, а також використання досвіду зарубіжних країн. Адже, лише впорядковане законодавче регулювання, відповідальне ставлення автора до розповсюдження своїх творів, та свідоме ставлення користувачів до авторських прав інших осіб, можуть звести нанівець усі спроби порушення авторських прав у мережі Інтернет.

Список використаних джерел:

1. Закон України «Про телекомунікації» від 18 листопада 2003 року № 1280-IV// Відомості Верховної Ради України. – 2004 р. – № 12. – Ст. 155.
2. Каїді В.В. Проблема захисту авторського права в електронному книговидаванні / В.В. Каїді // Вісник Харківської державної академії культури. – 2012. – Вип. 36. – С. 217-226.
3. Кетрарь А.А. Правові проблеми захисту авторських та суміжних прав від піратства в мережі інтернет / А.А. Кетрарь // Часопис цивілістики. – 2013. – Вип. 14. – С. 141-145.
4. Черкес М.Е. Правовое регулирование деятельности в Интернете. Монография. Часть I / Черкес М.Е. – Одесса: Латстар, 2002. – 88 с.
5. Кирилюк А.В. Особливості розміщених в інтернеті творів к предмета авторського права / А.В. Кирилюк // Часопис цивілістики. – 2012. – Вип. 13. – С. 120-123.